

Dålig evidens för nya klädregler

■ Det pågår i den svenska sjukvården en aggressiv kampanj för införandet av nya klädrutiner i syfte att minska smittspridningen. Ett vällovt syfte som är lätt att sympatisera med – självklart vill vi alla hjälpa till att minska antalet nosokomiala infektioner. Dessvärre framstår det allt tydligare att nyttan med åtminstone en del av de nya rutinerna är illa underbyggd.

Läkartidningen hakar i nummer 5/2007 på trenden och publicerar en stor artikel med den braskande rubriken »Fel kläder hot mot patientsäkerheten«. I artikeln framförs med enfass vikten av att följa de nya rutinerna, och omslagsredaktören tillåts i en sidospalt förfasa sig över att det är svårt att hitta bilder på »rätt« klädda läkare. Ingenstans i artikeln får vi dock någon rimlig evidens för att den här kampanjen är till gagn för patienterna.

Tvärtom medger vårdhygienöverläkaren Ann Tammelin att det saknas studier som stödjer att klädregler leder till färre infektioner! Till intäkt för nyttan av klädreglerna tar man i stället en beviskedja som på intet sätt kan anses utgöra bra evidens för slutsatserna. Med tanke på att tidningens läsekrets utgörs av läkare med god förmåga att bedöma sådana saker, och i det dagliga arbetslivet dessutom har krav på sig att göra just det, blir det än mer anmärkningsvärt.

Men om man nu inte vet, varför inte ta det »säkra« före det osäkra? Förväntas nu de troende invända. I alla fall inte oreflekterat, blir mitt svar. I den andra vågskålen ligger nämligen också ett antal argument.

Att en del av rutinerna tar tid från patientarbetet är ett argument. Att anbringandet av plastförkläde för att på mottagningen undersöka patientens knä väcker förundran hos många patienter, och till och med skulle kunna försämra relationen till patienten, är ett viktigare. Att vår miljö belastas med restprodukterna från destruktionen av hundratusentals möjligen helt i onödan använda plastförkläden verkar man alls inte ha reflekterat över.

Att ett stort antal kollegor i landet känner sig kränkta över sättet på vilket införandet sker är alldeles tydligt efter att ha läst diverse insändare och pratat med kollegor. Att en kränkt kollega med plastförkläde gör större nytta för patienten än en nöjd utan är för mig inte på något sätt självklart.

Religiös övertygelse är naturligtvis ur medicinsk synvinkel inte ett dugg bättre som skäl för avvikande klädsel än vad som helst annat. Att Societalstyrelsen med ytterst tvivelaktig vetenskaplig grund är beredd att konstatera att arbetsdräkt med lång ärm är ett »påtagligt hot mot patientens säkerhet« är dock anmärkningsvärt.

LT 5/2007

Angående sjukvårdens »dress code«

■ Emotser gärna studieresultaten gällande den ökade förekomsten av vårdrelaterade infektioner på grund av långärmade rockar och civil klädsel under läkarrocken. Gäller införandet av »dress code« ett försök att förhindra spridningen av VRI eller är det för att slippa dessa läkare som klär sig »slafsigt« under rocken? Både inledningen av artikeln i LT 5/2007 och den tillhörande mycket illustrativa bilden talar mer för det sistnämnda.

Mycket övertygad om att patientens förtroende för läkaren inte beror på klädseln, det beror naturligtvis på läkarens bemötande.

Vårdhygien och hygienhypotesen

■ Nya direktiv för arbetsklädsel införs på bred front i svensk sjukvård, och det belystes med reportage och debattartiklar i Läkartidningen 5/2007 (sidorna 304-7 och 350-1). Inte långärmat, inte uppkavlat, inte uppknäppt, inga rockar hos patienten, inga klockor eller ringar. Speciellt läkarna utpekade som en grupp med dålig följsamhet till kläddirektiven.

Vikten av en god handhygien vid patientarbete tror jag att den absoluta majoriteten är mycket väl medveten om även om det syndas en hel del. Det finns ett ständigt behov av att hålla informationen och diskussionen om detta aktuell.

Nu gäller det dock de bakterier vi bär på kläderna. Studier visar klart att de – bakterierna – finns där, men ännu finns inga vetenskapliga belägg för att klädregler i vanliga vårdkontakter leder till färre infektioner. Men att det skulle

För mig framstår det som rimligt att anlägga ett mer bilateralt perspektiv i bedömningen av vilka klädregler som är till gagn för patienten.

Kanske ska man också, som vi läkare ju är uppfostrade till, först genomföra studierna av nyttan och sedan vid behov genomdriva förändringarna. På så vis vinner man också läkarnas förståelse för nyttan!

Markus Engquist

överläkare, ortopedkliniken,
Länssjukhuset Ryhov, Jönköping
markus.engquist@lj.se

Jag personligen tycker inte heller att det passar sig för läkare att ha ringar i ögonbryn eller hårdrocks-T-shirt med döds skallor på, väl synlig under rocken. I sådana fall kan ansvarig chef påpeka detta för vederbörande, såsom chefer gör inom alla företag.

För ögat tycker nog de flesta att en läkare med proper civil klädsel med en ren/vit rock ovanpå ser mer förtroendeingivande ut än en läkare i pyjamas och gymnastikskor!!

Susanne Söderlund

ST-läkare, medicin, Västerås
soderlund@vasteras2.net

kunna vara så kan ändå vara skäl nog att ställa upp på en striktare klädkod än vad som hittills varit gängse, även om det blir lite krångligare, lite obekvämare och ger känslan av att vara mera personlig.

En annan aspekt av frågan som jag inte hört eller sett nämnas i sammanhanget är den eventuella nyttan med bakterier. Inom allergiforskningen, och nu senast också gällande andra folksjukdomar som ökar i västvärlden, diskuteras hygienhypotesen. Tanken är att vi har det för rent omkring oss i våra moderna liv i det moderna samhället, att detta dels ger oss en annan tarmflora, dels berövar vårt immunsystem möjligheten att syssla med vad det ska och att immunsystemet istället bidrar till olika sjukdomar såsom allergier.

Bakterier är ständigt med oss på hu-